

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobkyně: A. P.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČO: 00006963, se sídlem
Křížová 1292/25, 150 00 Praha,

v řízení o žalobě ze dne 22. 2. 2023 proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 1. 2023, č. j. X. o
invalidní důchod

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 4. 1. 2023, č. j. X. a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 30. 9. 2022, č. j. X. se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím ze dne 30. 9. 2022, č. j. X. správní orgán I. stupně odňal žalobkyni ode dne 18. 11. 2022 invalidní důchod podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **zákon č. 155/1995 Sb.**), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň - město ze dne 16. 9. 2022 již žalobkyně nebyla od téhož dne invalidní. Dle uvedeného posudku poklesla její pracovní

schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze o 25%.

2. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím žalované ze dne 4. 1. 2023, č. j. X., kterým žalovaná zamítla její námitky a potvrdila výše uvedené rozhodnutí s tím, že žalobkyně podle posudku lékaře ČSSZ ze dne 13. 12. 2022 není od 16. 9. 2022 invalidní. Jedná se u ní o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který neomezuje tělesné, duševní ani smyslové schopnosti v takovém rozsahu, aby měly podstatný vliv na pokles pracovní schopnosti. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo stanoveno zdravotní postižení uvedené v kapitole VI. (Postižení nervové soustavy), položce 13b (Paréza lícního nervu; těžká forma) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 10 - 25 %. Lékař ČSSZ zvolil na základě doložených lékařských zpráv s ohledem na charakter zdravotního postižení a profesi žalobkyně horní hranici výše uvedeného rozmezí, tj. 25 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu ustanovení § 3 citované vyhlášky nezměnila. Nejzávažnější zdravotní postižení, které je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně, je Bellova obrna vlevo s těžkým průběhem. Stav byl posouzen jako stabilizovaný, převážně je konstatováno postižení dolní větve a lehká progresse tiků. Ostatní uvedená postižení zdravotního stavu byla posudkově nevýznamná, nemající vliv na funkční schopnost.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalované. Svou žalobu odůvodnila především tím, že při zohlednění invalidity nelze přihlížet pouze k invaliditě fyzické, ale také k invaliditě profesní. Dle žalobkyně žalovaná dospěla k nesprávným skutkovým zjištěním, neboť primárně nezohlednila náročnost jejího povolání, kdy pokles pracovní schopnosti měl být v souladu s § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, zvýšen o 10 % na celkových 35 %. Žalobkyně ke svým tvrzením doložila lékařskou zprávu ze dne 23. 1. 2023 vystavenou MUDr. V. V. a současně lékařskou zprávu ze dne 24. 1. 2023 vystavenou prof. MUDr. M. B., CSc., ze kterých se podává, že od posouzení invalidity ze dne 27. 7. 2020 nedošlo k žádnému výraznému zlepšení zdravotního stavu žalobkyně, naopak, zřejmě následkem prodělání onemocnění Covid-19 v září 2022 došlo ke zhoršení zdravotního stavu a z pohledu neurologa je plně odůvodněné omezení výkonu pracovní činnosti žalobkyně. Zdravotní stav žalobkyně nelze označit za stabilizovaný, neboť se neustálil na úrovni, jež umožňuje vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti. Na základě výše uvedeného žalobkyně soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena žalované k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná dne 13. 3. 2023 ve svém vyjádření k žalobě nejdříve shrnula závěry předcházejících správních řízení, které ji vedly k vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Závěrem žalovaná navrhl důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení.

IV.

Vyjádření žalované k posudku PK MPSV ČR

5. Ve vyjádření k posudku PK MPSV ČR dne 7. 9. 2023 žalovaná uvedla, že nepovažuje posudek PK MPSV ze dne 11. 8. 2023 za přesvědčivý. Především poukázala na odlišný přístup komise v případě aplikace ustanovení § 3 odst. 2 vyhlášky. Pokud jde o podané zdůvodnění „s přihlédnutím k nově dodané dokumentaci (...), nedošla komise k závěru, že by byl stav stabilizován či že by byla žalobkyně na její zdravotní postižení ve vztahu k pracovní způsobilosti adaptována“, pak z uvedeného nevyplývá, o jaké konkrétní nálezy, resp. jejich pasáže, komise svůj výstup opřela. Figuruje-li v posudku odkaz na neurologické vyšetření ze dne 23. 1. 2023 a zprávu z 24. 1. 2023 (zjevně ona nová dokumentace), potom je vhodné v obecné rovině poznamenat, že je v zásadě vyloučeno přihlížet k případným změnám nastalým po datu vydání žalovaného rozhodnutí (srov. § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní). Zkonstatovala-li posudková lékařka žalované, že žalobkyně je výdělečně činná a svému stavu se během doby přizpůsobila, kdy využívá svůj zbylý potenciál – je schopna pracovat s určitým omezením (lékařka hodnotila správně objektivní, nikoli subjektivní schopnost např. rekvalifikace), potom posudek kvality teoreticky „vyšší“, jenž by měl možné sloužit jako podklad pro rozhodnutí soudu, jednoznačně pomíjí zdůvodnění bližší, tzn. proč má komise tyto závěry za vyvrácené či neakceptovatelné, a dále, která pracovní kontraindikace (z kontraindikací rekapitulovaných ve finále posudku) jde tedy podle ní již mimo rámec vlastního zdravotního postižení žalobkyně.

V.

Posouzení věci soudem

6. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.).
7. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci bylo v souladu s § 51 a § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. rozhodnuto bez jednání.

VI.

Rozhodnutí soudu

8. Žaloba je důvodná.
9. K námitce žalobkyně, že její zdravotní stav nebyl dostatečně posouzen a její pracovní schopnost nebyla správně hodnocena, není soud oprávněn se vyjadřovat, protože v této věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení.
10. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
11. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje

pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS). V tomto směru soud dále připomíná závěry učiněné NSS v rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 Ads 290/2019 – 24 „*Úkolem posudkové komise MPSV, která se zabývá zdravotním stavem žadatele na popud soudu, je pouze hodnotit jeho zdravotní stav podle kritérií stanovených právními předpisy, nikoliv provádět primární klinická zjištění. To je úkolem ošetřujícího lékaře žadatele a lékařů odborných, u nichž se žadatel léčí. Přítomnost žadatele o důchod na jednání posudkové komise by byla nezbytná pouze v případě, pokud by zdravotní dokumentace o jeho zdravotním stavu byla neúplná, některé nálezy nejednoznačné či dokonce rozporné, případně pokud by bylo třeba došetřit některé skutečnosti a komise k tomu od něj potřebovala podrobnější informace, nebo existují-li rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály.*“

12. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR – pracoviště v Plzni vypracovala posudek, který byl vypracován po jednání konaném dne 11. 8. 2023 za účasti odborných lékařů z oboru neurologie, jemuž žalobkyně nebyla přítomna. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí, tedy ke dni 4. 1. 2023 byla žalobkyně invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %, (lhůta KLP) 31.7/2025. Posudková komise MPSV rozdílně od OSSZ i ČSSZ, s přihlédnutím k nově dodané dokumentaci obsažené v žalobě, nedošla k závěru, že by byl stav stabilizován či že by byla žalobkyně na její zdravotní postižení ve vztahu k pracovní způsobilosti adaptována. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 25 % dle kapitoly VI., položky 13, písmene b), přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Vzhledem k rozsahu a tíži postižení hodnoceno na horní hranici taxačního rozmezí. Z doložených lékařských nálezů nebylo možné prokázat závažnější zdravotní postižení, které by bylo rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně. Dále nebylo možné prokázat u ostatních onemocnění takové závažné funkční postižení, aby byla splněna podmínka pro použití § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Nebyl shledán ani důvod pro použití § 4 citované vyhlášky. Vzhledem k tomu, že žalobkyně není s ohledem na nároky své profese schopna využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti a pokračovat plně v předchozí výdělečné činnosti, zvýšila komise hodnotu PPS dle § 3 odst. 2 citované vyhlášky o 10 %. Celková míra poklesu pracovní schopnosti tak činila 35 %. K datu vydání napadeného rozhodnutí byl zjištěn DNZS ve smyslu ustanovení § 26 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Žalobkyně je nadále invalidní dle § 39 odst. 1) citovaného zákona. Šlo o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2) písm. a) citovaného zákona. Datum vzniku invalidity (26. 7. 2018) stanoven dnem zjišťovacího jednání o invaliditě. Žalobkyně je po vzniku invalidity schopna vykonávat výdělečnou činnost s podstatně menšími nároky na tělesné a smyslové schopnosti a v podstatně menším rozsahu a intenzitě, ve zkráceném úvazku, v příznivém klimatu, bez zvýšeného rizika stresových faktorů a s pravidelnými přestávkami při práci na počítači. Není schopna práce ve směnném provozu, nadměrném hluku či vynuceném tempu. Schopna práce s dodržením výše uvedených obecných pracovních kontraindikací. Platnost posudku stanovena omezeně do 31. 7. 2025 vzhledem k věku

posuzované a možnosti zlepšení stavu při pokračování v zavedených intenzivních rehabilitacích, případně balneoterapiích, které měly v minulosti opakovaně příznivý efekt.

13. Co se týče výtky žalované k posudku PK MPSV stran zohlednění lékařských zpráv ze dne 23. 1. 2023 a 24. 1. 2023, PK MPSV vzala tyto zprávy na zřetel a vycházela z informací v nich uvedených. Nelze přesto tento postup shledat chybným v tom rozsahu, aby učinil celý posudek neobjektivním. Samotné zprávy popisují stav žalobkyně tak, že se její zdravotní stav nezměnil, nedošlo tedy ke zlepšení. Ergo, nezměněný zdravotní stav žalobkyně musí být patrný již z původní dokumentace. Komise, stejně jako posudkový lékař OSSZ a ČSSZ měli dojít ke stejnému závěru i na podkladě zdravotní dokumentace datované před vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně či žalované. Za významné porušení mající vliv na objektivitu posudku by bylo možné považovat přihlédnutí k nové lékařské dokumentaci, která by obsahovala informace o změně zdravotního stavu žalobkyně k horšímu či lepšímu. V tomto případě však lze pochybení PK MPSV překonat a zhojit shora uvedených způsobem, tj. že ke stejnému závěru měla dojít PK MPSV, žalovaná a správní orgán I. stupně i bez této nově doložené lékařské dokumentace, neboť z lékařské dokumentace datované před vydáním rozhodnutí žalované či správního orgánu I. stupně nebylo možné dovodit zlepšení zdravotního stavu žalobkyně.
14. Dále žalovaná napadala nedostatečné odůvodnění posudku PK MPSV stran odlišného názoru posudkových lékařů a PK MPSV. Ač PK MPSV výslovně tento rozpor neodůvodnila, považuje soud samotné závěry v posudku ze dne 11. 8. 2023 za dostatečně odůvodňující. Zejména str. 6-7 zmíněného posudku uvádí, že *„ošetřujícími lékaři mj. zakázána delší práce s počítačem a dlouhé řízení auta s námahou očí. Doporučen pravidelný odpočinek a spánek, omezení delší administrativní práce na PC a tabletu a práce v hlučnějším prostředí, vyvarovat se stresových situací.“* a *„dále po vzniku invalidity schopna vykonávat výdělečnou činnost s podstatně menšími nároky na tělesné a smyslové schopnosti a v podstatně menším rozsahu a intenzitě, ve zkráceném úvazku, v příznivém klimatu, bez zvýšeného rizika stresových faktorů a s pravidelnými přestávkami při práci na počítači. Není schopna práce ve směnném provozu, nadměrném hluku či vynuceném tempu. Schopna práce s dodržením výše uvedených obecných pracovních kontraindikací.“* Z citace uvedeného jednak nevyplývá, že by došlo k adaptaci žalobkyně a současně je i dostatečně dle názoru soudu odůvodněn odlišný závěr PK MPSV oproti předchozímu posouzení ze strany posudkového lékaře OSSZ či ČSSZ stran adaptace žalobkyně.
15. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
16. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a

v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti byly PK MPSV shledány.

17. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
18. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty její námitky proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 30. 9. 2022, č. j. X. a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Uvedeným rozhodnutím byl žalobkyni odňat ode dne 18. 11. 2022 invalidní důchod podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb, neboť pokles pracovní schopnosti žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byl pouze 25 %. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 11. 8. 2023 má soud za prokázané, že žalobkyně byla invalidní pro invaliditu prvního stupně od 26. 7. 2018, tedy již ode dne, jenž předcházela vydání napadeného rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Z uvedeného vyplývá, že žaloba byla podána důvodně a soud proto, aniž ve věci nařídil jednání, žalobě v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 30. 9. 2022, č. j. X. rozsudkem zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (**výrok I. rozsudku**) pro vady řízení dle § 78 odst. 1, 4 s.ř.s. spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobkyně odpovídal prvnímu stupni invalidity ode dne 26. 7. 2018, když míra poklesu její pracovní schopnosti činila nejméně 35 %, nedosahovala však více než 49 %, avšak lékařem OSSZ stejně jako lékařem ČSSZ byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně ve výši 25 %.
19. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobkyně je dle shora uvedeného posudku PK MPSV invalidní pro invaliditu prvního stupně, a to od 26. 7. 2018, o čemž vydá rozhodnutí, jež bude mimo jiné obsahovat i datum vzniku invalidity. Vydáním nového rozhodnutí bude realizován i tento rozsudek, když rozhodnutí o přiznání invalidity od uvedeného data by byla vydala žalovaná v případě zjištění již na základě posouzení zdravotního stavu žalobkyně v rámci řízení správního orgánu prvního stupně či v řízení o námitkách. Právním názorem soudu je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s.ř.s.

VII.

Náklady řízení

20. O náhradě nákladů řízení (**výrok II. rozsudku**) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšné žalobkyni však nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, a z tohoto důvodu soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 19. října 2023

Mgr. Jaroslava Krivánková v.r.
samosoudkyně